Lietas Nr. C33510913
Lietas arhīva Nr. C-0646-15/13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2015.gada 2.jūnijā

Rīgas rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese V.Puškundze
ar sekretāri M.Salenieci

piedaloties prasītājas pārstāvei, zv.advokātei S.Slejai
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par naudas līdzekļu piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

[1] 2013.gada 11.septembrī Rīgas rajona tiesā /pers. A/ cēlusi prasību pret /pers. B/ par naudas līdzekļu Ls 145 000 apmērā piedziņu.
Prasības pieteikumā norādīts, ka 2007.gada 12.februārī Prasītāja izdeva savai mātei /pers. B// (pēc uzvārda maiņas /pers. B/) pilnvaru ar tiesībām rīkoties ar Prasītājas mantu, tai skaitā atsavināt Prasītājai piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/.
Pamatojoties uz izsniegto pilnvaru Atbildētāja 2007.gada 19.februārī un 20.februārī noslēdz divus nekustamā īpašuma pirkuma līgumus, saskaņā ar kuriem īpašums /adreseA/, tika pārdots par kopējo summu Ls 221 383,26 jeb 315 000 *euro* apmērā. Saskaņā ar pirkuma līgumiem pircējs visu pirkuma maksu ieskaitīja Atbildētājas norēķinu kontā. Daļa pirkuma maksas 25 000 *euro* apmērā tika izlietoti Prasītājas kredītsaistību dzēšanai, savukārt atlikusī summa 290 000 *euro* apmērā palika Atbildētājas rīcībā un viņa ar šiem līdzekļiem rīkojās kā ar saviem, izsniedzot Prasītājai salīdzinoši nelielas summas ikdienas vajadzību apmierināšanai un iztikai.
Pēdējā laikā pušu attiecības ir pasliktinājušās un Atbildētāja naudas līdzekļus Prasītājas iztikai vairs neizsniedz, izmanto naudas līdzekļus pēc saviem ieskatiem, atskaites par ieņēmumiem un izdevumiem nesniedz, kas ir pretrunā ar likumā noteikto pilnvarnieka pienākumu. Prasītājai nav iebildumi, ka Atbildētāja ir pārdevusi Prasītājai piederošo nekustamo īpašumu un automašīnu, jo tāda ir bijusi pušu noruna, bet Prasītājai ir iebildumi pret to, ka ienākumi no īpašuma pārdošanas viņai netiek izmaksāti, kā arī tika slēpti darījuma noteikumi un īpašuma pārdošanas cena. Uz vairākkārtējiem lūgumiem un atgādinājumiem Atbildētāja nereaģē, pušu attiecības ir sarežģītas un nekāda veida pārrunas nav iespējamas.
Apzinoties, ka uzdevumu izpildes gaitā Atbildētājai bija radušies izdevumi, kā arī ņemot vērā to, ka daļa naudas summas Prasītājai ir izmaksāta, Prasītāja savu prasību aprobežo un lūdz piedzīt no Atbildētājas prasības summu Ls 145 000 apmērā.
Prasība pamatota ar Civillikuma 2304. un 2305.pantu.

[2] Rakstveida paskaidrojumus uz celto prasību Atbildētāja tiesā neiesniedza.

[3] Tiesas sēdē Prasītājas pārstāve, zv.advokāte S.Sleja, kura darbojas uz izdotās pilnvaras un ordera pamata, prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem un apstākļiem. Papildus paskaidroja, ka pilnvarojums Atbildētājai izsniegts Prasītājai izciešot sodu brīvības atņemšanas iestādē. Nav strīds par to, ka Atbildētāja ir pārdevusi divus nekustamos īpašumus un transportlīdzekli. Prasītāja atzīst, ka Atbildētāja ir sniegusi naudas līdzekļus Prasītājas vajadzību apmierināšanai un iztikai, dzēsusi hipotēku, kā arī to, ka šādu darbību rezultātā Atbildētājai bija radušies izdevumi. Pēc minēto maksājumu un izdevumu segšanas atlikušo naudas līdzekļu apmērs sastāda vismaz 290 000 euro, taču Prasītāja prasības summu aprobežo ar 206 316,41 *euro* apmēru. Atbildētāja nav sniegusi norēķinu par naudas izlietošanu, naudas līdzekļus nav atmaksājusi, kā arī uz aicinājumiem un atgādinājumiem, nereaģē, tāpēc lūdz prasību apmierināt pilnā apmērā.

[4] Atbildētāja tiesas sēdē neieradās, lai gan par lietas izskatīšanas vietu un laiku viņa tika informēta savlaicīgi Civilprocesa likuma 56.panta kārtībā. 2015.gada 14.maijā tiesā saņemts Atbildētājas iesniegums ar kuru informē tiesu par darbnespēju un šķēršļiem ierasties uz tiesas sēdi.
Tiesa, iepazīstoties ar Atbildētājas iesniegumā norādītajiem apstākļiem, uzskata, ka /pers. B/ neierašanos uz tiesas sēdi nevar atzīt par attaisnojošu sekojošu apsvērumu dēļ.
Saskaņā ar Civilprocesa likuma 74.panta septītās daļas 2.punktu, pusēm ir pienākums savlaicīgi rakstveidā paziņot par iemesliem, kuru dēļ nevar ierasties uz tiesas sēdi, iesniedzot par to pierādījumus. Tiesa atzīst, ka /pers. B/ iesniegtā Darbnespējas lapa B un izraksti no stacionāra pacienta medicīniskās kartes neliecina, ka /pers. B/ veselības stāvoklis ir šķērslis, lai neierastos tiesas sēdē. Saskaņā ar Darbnespējas lapā norādītām ziņām, /pers. B/ darbnespēja ir ilgusi no 2015.gada 16.marta un turpinājusies līdz 2015.gada 29.aprīlim. Tātad uz lietas izskatīšanas dienu – 2015.gada 19.maiju aktuāli pierādījumi, kas attaisnotu /pers. B/ neierašanos nav iesniegti.
Tiesa ņem vērā, ka lietas izskatīšana vairākkārt ir atlikta /pers. B/ neattaisnotas neierašanās dēļ, par ko procesuālās sankcijas veidā /pers. B/ ir piemēroti naudas sodi, to, ka risināt strīdu ārpus tiesas pusēm nav izdevies, kā arī to, ka /pers. B/ rakstveida paskaidrojumus uz celto prasību nav cēlusi, tādējādi netieši norādot uz savu attieksmi pret strīdus priekšmetu.
Ņemot vērā minēto tiesa uzskata, ka /pers. B/ neierašanās ir atzīstama par neattaisnojošu, tādēļ atzīst par iespējamu saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta daļu izskatīt civillietu bez Atbildētājas klātbūtnes tiesas sēdē.

MOTĪVU DAĻA

[5] Noklausījusies Prasītājas pārstāves paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus kopumā, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma pilnībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.pantu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

[6] No prasības pieteikumā un sēdē izklāstītajiem apstākļiem izriet, ka celtās prasības priekšmets un pamats ir naudas līdzekļu piedziņa no Atbildētājas /pers. B/, kas izriet no /pers. B/ izsniegtā pilnvarojuma līguma. Prasība pamatota ar Civillikuma 2304. un 2305.pantu un apstākli, ka Atbildētāja, pilnvarojuma apjoma ietvaros veicot darbības ir saņēmusi naudas līdzekļus, kas nav pilnā apmērā atdoti pilnvaras devējai – Prasītājai.

Saskaņā ar Civillikuma 2289.pantu ar pilnvarojuma līgumu viena puse (pilnvarnieks, uzdevuma ņēmējs) uzņemas izpildīt otrai (pilnvaras devējam, pilnvarotājam, uzdevuma devējam) – zināmu uzdevumu, bet pilnvaras devējs apņemas pilnvarnieka rīcību atzīt sev par saistošu.

Tādējādi atbilstoši minētajā pantā sniegtajai definīcijai pilnvarojuma līgums ir konsensuāls līgums, t.i., divu vai vairāku personu savstarpēji izteikts gribas izpaudums saistīties, ar kuru viena puse uzdod, bet otra uzņemas izpildīt noteiktu uzdevumu.

Atbilstoši tiesu doktrīnā norādītajam pilnvarojuma līgums regulē pilnvarotāja un pilnvarnieka savstarpējās tiesiskās attiecības, bet pilnvara ir nepieciešama tāpēc, lai parādītu trešajām personām, ka pilnvarniekam ir tiesības darboties pilnvarotāja vārdā un informētu tās par pilnvarniekam piešķirtā pilnvarojuma saturu un apjomu *(autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.). Otrais izdevums. Rīga, 2000., 576.lpp.).*

Lietā nav strīds un ar lietas materiāliem konstatēts, ka 2007.gada 12.februārī Prasītāja/pers. A/ ir izdevusi Universālpilnvaru savai mātei /pers. B// (pēc uzvārda maiņas /pers. B/) ar tiesībām tostarp pārzināt, pārvaldīt un atsavināt Prasītājai piederošo mantu, kustamu un nekustamu īpašumu pilnvarnieces labā un interesēs. Notariālais akts ir reģistrēts Rīgas apgabaltiesas zvērinātas notāres Initas Kalniņas aktu un apliecinājumu reģistrā Nr.1260 (lietas 21.-25.lapa).

Ar lietā esošo Nekustamā īpašuma pirkuma līgumu, kas 2007.gada 12.februārī noslēgts starp /pers. B// kā pārdevēju, kura uz pilnvaras pamata rīkojas /pers. A/ interesēs, un /pers. J/ kā pircēju konstatēts, ka pārdevējs pārdod un pircējs nopērk no pārdevēja ½ domājamo daļu no pārdevējam piederošā nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs /numurs A/, kas sastāv no zemes gabala ar kopējo platību 793 m^2 un dzīvojamās ēkas. Saskaņā ar līguma 2.1.punktu Nekustamā īpašuma pirkuma maksa ir 157 000 *euro* apmērā (lietas 10.-13.lapa).

2007.gada 20.februārī starp tiem pašiem darījuma dalībniekiem noslēgts Nekustamā īpašuma pirkuma līgums par atlikušo ½ domājamo daļu no pārdevējam piederošā nekustamā īpašuma /adrese A/. Pirkuma maksa saskaņā ar līguma 2.1.punktu noteikta 157 000 *euro* apmērā (lietas 14.-16.lapa).

Nekustamā īpašuma atsavināšanas fakts apstiprinās arī ar lietā esošo Lursoft datu bāzes izdruku (lietas 32.-38.lapa). Ar minēto dokumentu konstatēts, ka Prasītājas īpašuma tiesība uz Nekustamo īpašumu ir izbeigusies un zemesgrāmatā ir reģistrēta uz trešās personas vārda.

Tādējādi konstatēts, ka Nekustamā īpašuma atsavināšanas rezultātā iegūtie naudas līdzekļi sastāda 314 000 *euro* apmērā.

Tāpat ar lietas materiāliem pievienoto Ceļu satiksmes drošības direkcijas izdruku apstiprinās prasības pieteikumā norādītais apstāklis, ka Prasītājas īpašumā bija reģistrēts prasības pieteikumā norādītais transportlīdzeklis.

Kā norādīts prasības pieteikumā un ko tiesas sēdē apstiprina Prasītājas pārstāve, tad lietā nav strīds par to, ka Atbildētāja ir pārdevusi Nekustamo īpašumu un kustamo mantu – automašīnu BMW, jo šādas darbības Atbildētāja veikusi iepriekš saskaņojot ar Prasītāju, tātad Prasītājas vārdā un interesēs. Nav strīda arī par saņemto naudas līdzekļu apmēru un to izlietojumu. No Prasītājas pārstāves paskaidrotā izriet, ka Atbildētāja ir sniegusi Prasītājai līdzekļus iztikai un personiskām vajadzībām, kā arī kredītsaistības Ls 16 980 jeb 24 160,36 *euro* apmērā, par ko liecina arī Lursoft datu bāzes izdruka, dzēšanai.

Strīds ir par to, ka Atbildētāja nav izmaksājusi Prasītājai visus ienākumus no Nekustamā īpašuma pārdošanas. Bez tam Atbildētāja nav sniegusi norēķinus par uzdevumu izpildīšanu, slēpusi darījumu noteikumus un īpašuma pārdošanas cenu. Prasītāja, ievērojot darījumu izdevumus un veiktās izmaksas viņas uzturēšanai aprobežo prasījumu ar Ls 145 000 jeb 206 316,41 *euro* apmērā.

[7] Prasības pieteikumā lūgts un tiesas sēdē uzturēts lūgums piedzīt no Atbildētājas naudas līdzekļus Ls 145 000 jeb 206 316,41 *euro* apmērā.

No prasības pieteikumā iekļautā aprēķina un norādītajiem apstākļiem, kā arī tiesas sēdē paskaidrotā izriet, ka prasības summa veidojas kā iegūto, bet Prasītājai neizmaksāto naudas līdzekļu summa.

Civillikuma 2304.pants noteic, ka pilnvarnieks nedrīkst gūt no lietas peļņu sev pašam, bet viņam viss, ko viņš ar pilnvarojumu ieņēmis vai dabūjis, izņemot tikai to, ko pilnvarotājs no tā viņam piešķīris, kā arī visas uz uzdevuma pamata iegūtās lietas, tiesības un prasības jāatdod pilnvarotājam, (..). Panta otrajā daļā noteikts, ka pilnvarniekam jāatdod savam pilnvarotājam arī saņemtā vai saņemamā peļņa, augļi un procenti, kā arī viss, kas viņam bijis uzticēts uzdevuma pildīšanai.

Tādējādi no likuma normas izriet, ka pilnvarnieks darbojoties pilnvarotāja interesēs nedrīkst gūt peļņu, jo tas neatbilstu pilnvarojuma līguma būtībai. Juridiskajā literatūrā ir atzīts, ka pilnvarotājs tomēr var atļaut pilnvarniekam paturēt uzdevuma izpildīšanā iegūto peļņu vai daļu no tās *(autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.). Otrais izdevums. Rīga, 2000., 576.lpp.).* Tātad atsevišķos gadījumos, ar skaidri izteiktu pilnvarotāja gribu pilnvarnieks var gūt peļņu, kas iegūta, izpildot uzdevumu.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka Atbildētāja ir atsavinājusi Prasītājai piederošo nekustamo īpašumu, pirkuma maksas saņemšanas faktu un tā apmēru. Minēto apstākli Atbildētāja neapstrīdēja, turklāt tas apstiprinās ar lietas materiālos esošajiem pirkuma līgumiem. Tāpat ar pirkuma līgumiem konstatēts, ka iegūto naudas līdzekļu apmērs sastāda 314 000 *euro*.

Tāpat tiesai nav pamata apšaubīt, ka Atbildētāja, pretēji Civillikuma 2305.pantā noteiktajam pilnvarnieka pienākumam, nav veikusi un arī iesniegusi Prasītājai norēķinu par uzdevuma izpildīšanu, kurā būtu atspoguļots pārskats par uzdevuma rezultātiem, kā arī dokumentus, kas tos apstiprinātu. No prasības pieteikumā norādītā izriet, ka informāciju par veikto darījumu un tās apmēru Prasītāja ir ieguvusi no publiskajiem reģistriem, vairākkārtīgi ir sazinājusies ar Atbildētāju, taču viņa ignorē Prasītājas lūgumus izsniegt uzdevuma pārskatu un atmaksāt naudas līdzekļus.

Lietā nav iesniegti pierādījumi, kas apstiprinātu pretējo, iebildumus minētajam apstāklim Atbildētāja necēla, rakstveida paskaidrojumus uz celto prasību nesniedza un tiesas sēdē nepiedalījās, lai gan par tiesvedības esamību un lietas izskatīšanu ir informēta.

Izvērtējot prasības pieteikumā un tiesas sēdē norādītos apstākļus kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem un pārējiem lietas apstākļiem kopumā, tiesa par nodibinātu atzīst faktu, ka Atbildētāja nav izpildījusi pienākumu sniegt veikto uzdevumu pārskatu.

Pastāvot šādiem apstākļiem tiesa par pamatotu atzīst piestādīto prasības summas aprēķinu un apmēru. No prasības pieteikumā norādītā un tiesas sēdē paskaidrotā izriet, ka prasības summa veidojas kā īpašuma pārdošanas rezultātā iegūto naudas līdzekļu un veikto attaisnojuma izdevumu izmaksu starpība.

Lietā neatrodas pierādījumi Prasītājas norādītajam apstāklim par to, ka Atbildētāja tika informēta par nepieciešamību sniegt norēķinu par uzdevuma izpildīšanu un atmaksāt viņai naudas līdzekļus. Taču tiesai nav pamats šādu apstākli apšaubīt, ar Prasītājas pārstāves un lietas materiāliem konstatēts, ka

puses atrodas tuvās radnieciskās attiecībās, turklāt likums neparedz pienākumu parādnieku informēt rakstveidā. Bez tam tiesa konstatē, ka iebildumus minētājam apstāklim Atbildētāja necēla.

Ņemot vērā minēto tiesa konstatē, ka ar lietas materiāliem un Prasītājas pārstāves paskaidrojumiem tiesas sēdē ir pierādīts Civillikuma 2304.pantā noteiktais pamats naudas līdzekļus atmaksāšanai. Līdz ar to no Atbildētājas par labu Prasītājai ir piedzenami naudas līdzekļi prasības pieteikumā norādītajā Ls 145 000 jeb 206 316,41 *euro* apmērā.

[8] Ceļot prasību tiesā, Prasītāja ir samaksājis valsts nodevu Ls 75 jeb 106,72 *euro* apmērā (lietas 9.lapa).

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Tādējādi no Atbildētājas/pers. B/ Prasītājas/pers. A/ labā piedzenama samaksātā valsts nodeva 106,72 *euro* apmērā.

Ņemot vērā to, ka ar Rīgas rajona tiesas tiesneses 2013.gada 27.novembra lēmumu Prasītāja tika atbrīvota no valsts nodevas samaksas valsts ienākumos Ls 2500 jeb 3557,18 *euro* apmērā, tad atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai, nesamaksātā valsts nodeva valsts ienākumos ir piedzenama no Atbildētājas.

Atbilstoši valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem un saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmo daļu un 42.panta pirmo daļu, no Atbildētājas piedzenami valsts labā nenomaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi), kas uz sprieduma taisīšanas brīdi sastāda 19,41 *euro* apmērā.

Civilprocesa likuma 204.[1] pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41., 42.panta pirmo daļu., 96., 97., 193., 195. un 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda:

/pers. A/ prasību pret /pers. B/ par naudas līdzekļu piedziņu apmierināt pilnībā.

Piedzīt /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, naudas līdzekļus 206 316,41 *euro* (divi simti seši tūkstoši trīs simti sešpadsmit euro 41 cents) apmērā un samaksāto valsts nodevu 106,72 *euro* apmērā (viens simts seši euro 72 centi) apmērā, bet kopā **206 423,13 *euro* (divi simti seši tūkstoši četri simti divdesmit trīs euro 13 centi) apmērā.**

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu 3557,18 *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 19,41 *euro* apmērā (deviņpadsmit *euro* 41 centi) apmērā.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami - Saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods – 21499 un atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2015.gada 2.jūnija spriedumu civillietā Nr.C33510913.

Valsts nodeva iemaksājama - Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķī jānorāda atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2015.gada 2.jūnija spriedumu civillietā Nr.C33510913.

Noteikt /pers. B/ sprieduma labprātīgai izpildei desmit dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā. Ja spriedums sastādīts pēc noteiktā datuma, sprieduma pārsūdzēšanas termiņu skaita no sprieduma faktiskās sastādīšanas dienas.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums noteikts - 2015.gada 16.jūnijs.

Tiesnese V.Puškundze

Pilna sprieduma faktiskais sagatavošanas datums – 2015.gada 2.jūlijs.